

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

**بررسی تاثیر ماساژ بازتابی پا بر درد محل عمل در بیماران جراحی شکم و
قفسه سینه بستری در بخش های مراقبت ویژه**

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پرستاری مراقبت های ویژه

استاد راهنما: ژاله محمد علیها

استاد مشاور: دکتر حمید پیروی

استاد مشاور آمار: عباس مهران

نیره بهروزی

بهمن ماه ۱۳۹۱

چکیده

عنوان: بررسی تاثیر ماساژ بازتابی پا بر درد محل عمل در بیماران جراحی شکم و قفسه سینه بستری در بخش های مراقبت ویژه دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه و هدف: دردی که تجربه پیچیده و چند بعدی، یک موضوع ذهنی، یک اثر متقابل بین ذهن و بدن و یک تجربه منحصر به فرد می باشد که به نوبه خود یک عملکرد بیولوژیک حائز اهمیت برای آگاهی ارگانسیم است و وی را از خطر وجود عامل یا محرک دردناک آگاه می سازد. از آنجائی که پرستاران در مقایسه با سایر اعضاء تیم درمانی بیشترین زمان را با بیماران بعد از عمل جراحی صرف می کنند، در بهترین جایگاه جهت تسکین بهتر درد بیماران قرار دارند. گرچه درمان دارویی موثرترین روش تسکین دهنده درد است و استفاده از مسکن ها رایج ترین مداخله در تسکین درد به شمار می آید، اما با توجه به عوارض جانبی تجویز بیش از حد دارو در بیماران با درد های شدید و مزمن استفاده از روش های غیر دارویی کاهنده درد میتواند مفید واقع گردد. هدف از مطالعه حاضر قصد بررسی تاثیر ماساژ بازتابی پا به عنوان روشی شناخته شده در کاهش شدت درد در محل عمل در بیماران جراحیهای شکم و قفسه سینه در بیماران بستری در بخش مراقبتهای ویژه می باشد.

روش اجرا: پژوهش حاضر یک مطالعه ی نیمه تجربی میباشد، ۱۰۴ بیمار ۲۵ تا ۵۰ ساله که سلامت عضوی کامل پا داشتند و کاندید جراحی شکم و قفسه سینه که اعمال جراحی وسیع داشته اند و نیازمند بستری بخش مراقبت ها ویژه هستند وارد مطالعه شدند. تصادفی سازی جهت انتخاب افراد، آنها را به ۳ گروه مساوی ۳۴ نفره تقسیم کرد، گروه دریافت کننده ماساژ بازتابی پا و گروه ماساژ نما و گروه کنترل. درد بیمار قبل از ماساژ، بلافاصله و ۱۰ دقیقه و در نهایت ۲۴ ساعت پس از ماساژ توسط VAS اندازه گیری شد. سایر اطلاعات دموگرافیک از جمله میزان مصرف داروهای ضد درد پرونده بیمار استخراج شد. اطلاعات توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و آزمون های ANOVA، T-test، یک طرفه و χ^2 و آزمون های متناظر غیر پارامتریک آنها مورد ارزیابی قرار گرفت، سطح معناداری $p=0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که سه گروه، از لحاظ سن، جنس، تاهل، تحصیلات، سابقه بیمارهای زمینه ای، نوع، محل و مدت زمان عمل جراحی اختلاف آماری معناداری با یکدیگر نداشتند. میزان درد نیز قبل و بلافاصله بعد از ماساژ نیز اختلاف آماری معناداری نداشت ($p=0.05$). اما میزان درد ۱۰ دقیقه و ۲۴ ساعت پس از ماساژ در گروه ماساژ بازتابی به طور معناداری کمتر از دو گروه دیگر بود. ($p>0.001$). همچنین میزان مصرف داروهای ضد درد در بیماران دریافت کننده ماساژ به طور معناداری کمتر از دو گروه دیگر بود ($p>0.05$).

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که اثر کاهش دهنده ماساژ بازتابی پا در تسکین درد محل عمل بیماران گروه آزمون نسبت به گروه کنترل و درمان نما بیشتری داشت. لذا پرستاران می توانند از نتایج این پژوهش در بهبود آسایش و راحتی بیمار و دریافت کمتر داروهای ضد درد به بیماران استفاده نمایند

کلید واژه ها: ماساژ بازتابی پا، درد محل عمل در بیماران جراحی شکم و قفسه سینه

Tehran University of Medical Science

School of Nursing & Midwifery School

**The Effect of Foot Reflexology Massage on Incisional Pain in
Abdominal and Chest Surgery Patients Admitted to Intensive Care
Units**

Under Supervision of:

Jale Mohammad aliha

The Degree of Master in Intensive Care Nursing

By: Nayereh Behrouzi

January 2013

Abstract

Title:The effect of foot reflexology massage on incisional pain in abdominal and chest surgery patients admitted to intensive care units

Background & Aim:Pain is a complex, multi dimension mental experience regarding a unique emotion-physical event which has a great impact on physiological effect on a biologic system such as major-operation patients who have suffered from additional pain and can make it aware of a cell or life threatening process. Regarding the fact that nurses are the first line of pain management in al settings, they all should be aware of multiple ways to reduce the patient's pain. However there are multiple drugs; they cannot be used in a high dose for a long period of time. Massage therapy have been shown to have a good effect of pain reduction. Therefore are study is to evaluate foot reflexology massage on Thoraco-abdominal major surgery patients admitted to Surgery intensive care units.

Methods:In our semi-experimental study, 104 patients within 25 tp 50 years old without ant other surgical complication and normal feet which have undergone thoraco-abdominal surgery were enrolled. They were randomically allocated into 3 equal groups: massage group, pseudo-massage group and control group. The pain measurement was done by Visual analogue scale before, right after, 10 minute and 24 hours after the treatment. Other information was extracted from medical records. The information was analyzed by SPSS using appropriate statistical tests, a p value less than 0.05 was considered as significant.

Results :The results of this study showed that the3 groups were not statistically different in age, sex, marital status, educational levels and underlying diseases, type, duration and severity of the surgery ($p>0.05$). Furthermore, the pain was not different between groups before and right after the intervention. However, pain measurement was lower in the massage group 10minutes and 24 hours after the intervention. The usages of analgesic drugs have also statistically reduced in the massage group. ($p<0.05$.)

Conclusion:The results of this study showed that effect of Foot reflexology on incisional pain relief in the test group than the control group and the placebo was more .Thus nurses can use results of this research, improve ing patient comfort and receive less pain medications in patients

Key word: foot reflexology massage, incisional pain in abdominal and chest surgery